

SÜS BİTKİLERİ SEKTÖRÜ İSRAİL ÜLKE RAPORU

İÇİNDEKİLER

1	GENEL BİLGİLER	2
2	İHRACAT.....	4
3	İTHALAT	9
4	TÜKETİCİ EĞİLİMLERİ VE SATIŞ KANALLARI	11
5	SEKTÖREL KURULUŞLAR VE FUARLAR	11
5.1	SEKTÖREL KURULUŞLAR	11
5.2	SEKTÖREL FUARLAR.....	11
6	DEĞERLENDİRME.....	12

1 GENEL BİLGİLER

İsrail’de tarımsal yapı büyük ölçüde 20. yüzyıl ortalarında gelişen kooperatif kuruluşlarına dayanmaktadır. 2018 yılı verilerine göre, ülkede 1.000 ha. açık alanda 1.748 ha. kapalı alanda olmak üzere toplam 2.748 ha. alanda süs bitkileri üretimi yapılmaktadır.

İsrail’de çiçek üretimi yapan firmalar ortalama 1,8 ha büyüklüğündedir. Son yıllarda sektörde çiçek üreticilerinin sayısı azalırken, teknolojik üretim sistemlerine bağlı olarak üretim miktarında azalma olmamıştır. Ülkede toplam 900 kesme çiçek üreticisi bulunmaktadır. Çiçek üreticilerinin çoğu MPS kalite sertifikasyonuna sahiptir.

İsrail iklim koşulları çiçeklerin kış döneminde de üretimine olanak sağlamaktadır. Seralarda iklim kontrol teknolojileri kullanılarak kış döneminde özellikle Avrupa pazarına yönelik çiçek üretimi yapılmaktadır. İsrail’in üretimde yaşadığı su kıtlığı ve değişen iklim koşulları gibi sorunlar modern tarımsal teknolojilerin ve yüksek kalite standartlarının gelişmesine neden olmuştur. Bilgisayarlı seralarda yılboyu üretim yapılabilmektedir.

İsrail’in üretiminde en önemli ürün yeşilliklerdir. Yeşillikler İsrail’de üretilen tüm çiçeklerin % 25’ini oluşturmaktadır ve büyük bölümü ihraç edilmektedir. Yeşillik üretimi ve ihracatının gelişmesinin en önemli nedeni düşük maliyetli deniz taşımacılığı yapılmasıdır. Bu ürünlerin çok işgücü istememesi ve karlılığının yüksek oluşu da üretimde tercih edilmesinin nedenidir.

İsrail’de kesme çiçek üretiminde sağlanan ürün çeşitliliği sayısı yüzden fazladır. Ülkede gül, gypsophilla, waxflowers, solidago, limonium, lisianthus, gerbera, hypericum ve anemon dahil düzinelerce çiçek çeşidi yetiştirilmektedir. Geçmişte gül, gerbera ve karanfil gibi geleneksel çeşitler üretimin % 80’ini oluştururken, günümüzde bu türlerin çiçek üretimindeki payı % 40’ın altındadır.

Kesme çiçek üretiminin yaklaşık %80’i ihraç edilmektedir. Kesme çiçek ihracatı ülkenin tarım ihracatının %31’ini oluşturmaktadır. İsrail’in en fazla ihrac ettiği çiçekler waxflower, anemone, buttercup ve şakayıktır.

İsrail'in çiçekçilik sektöründe en büyük avantajı sahip olduğu know-how'ı dünyadaki diğer ülkelere satmasıdır. Ülkede yeni çiçek çeşitleri üretimi için üretici birlikleri, araştırmacılar ve üreticiler ortak araştırma geliştirme faaliyetleri yapmaktadır. Yeni çeşitler arasında genellikle kış döneminde Avrupa'ya ihrac edilen, iklime ve çevreye uyumlaştırılmış Avrupa menşeli yaz çiçekleri ile güney yarımküreye ait bazı çiçekler bulunmaktadır.

İsrail, kesme çiçeğin yanı sıra fide, fidan, kesme çiçek, saksı bitkileri, doku kültürü materyali, soğanlar, rizomlar ve tohumlar gibi birçok bitki çeşidi ve çoğaltım materyali üretip, ihraç etmektedir. Bu çoğaltım materyallerinin ihracatı da giderek artmaktadır.

İsrail üretimde geniş bir çiçek soğanı çeşitliliğine de sahiptir. Bu soğanlar hem kesme çiçekler için hem de bahçe ve saksı bitkileri için kullanılmaktadır.

İsrail çiçek sektöründe üreticiler yurtdışındaki müşterilerine doğrudan satış yoluyla ihracat yapmaktadır. Ürünlerin % 60'ı Batı Avrupa'daki mezatlara doğrudan satılmaktadır. Kalan ürünlerin % 20'si mezatlar üzerinden alıcılara sabit bir fiyatla kısa veya uzun vadeli anlaşmalarla satılmaktadır, kalan % 20 ise çeşitli Batı Avrupa, ABD ve Doğu Avrupa ülkelerindeki toptancı pazarlarında satılmaktadır.

İsrail'de gelişmiş kargo sistemi ve teşvikli nakliye fiyatları taşımacılık maliyetini azaltmaktadır. Çiçekler ve süs bitkileri düzenli kargo uçaklarıyla taşınmaktadır. Deniz taşımacılığı da son dönemde yaygın kullanılan bir alternatif olarak görülmektedir.

2 İHRACAT

İsrail, dünya süs bitkileri ihracatçıları arasında 21. sırada yer almaktadır, 2019 yılında toplam 121 milyon 375 bin \$ değerinde süs bitkileri ihracatı gerçekleştirmiştir.

Tablo :Ülkelere Göre Dünya Süs Bitkileri İhracatı (Değer: 1.000 USD)

	Ülkeler	2016	2017	2018	2019	2019 (%)
1	Hollanda	9.690.286	10.189.691	10.939.933	11.076.901	48,5%
2	Kolombiya	1.328.138	1.417.127	1.477.877	1.445.828	6,3%
3	Almanya	1.019.858	1.023.631	1.132.885	1.071.204	4,7%
4	İtalya	838.019	942.027	1.045.340	1.029.833	4,5%
5	Ekvador	806.932	890.537	858.623	887.030	3,9%
6	Kenya	555.964	595.590	625.711	779.369	3,4%
7	Belçika	602.903	605.818	705.025	711.149	3,1%
8	İspanya	371.700	416.580	571.778	504.120	2,2%
9	Kanada	366.331	392.479	423.938	476.642	2,1%
10	Danimarka	473.339	485.424	492.667	456.341	2,0%
11	ABD	427.109	447.219	460.216	456.033	2,0%
12	Çin	331.766	336.340	379.741	431.893	1,9%
13	Etiyopya	216.156	221.928	273.866	275.965	1,2%
14	Polonya	135.115	141.191	225.611	254.954	1,1%
15	Tayvan	194.221	203.849	217.821	225.067	1,0%
16	Fransa	153.712	165.198	195.667	180.814	0,8%
17	Malezya	139.785	139.734	144.872	142.789	0,6%
18	Litvanya	138.477	145.300	143.954	138.768	0,6%
19	Kosta Rika	138.882	132.019	130.321	132.974	0,6%
20	Tayland	119.326	123.875	134.639	132.566	0,6%
21	İsrail	147.976	144.974	156.378	121.375	0,5%
22	Portekiz	85.030	89.410	93.054	108.494	0,5%
23	Türkiye	81.613	85.512	99.296	106.840	0,5%
24	Belarus	19.521	45.922	89.299	103.257	0,5%
25	Japonya	83.985	123.828	120.475	97.401	0,4%
	Toplam	19.805.572	20.948.004	22.684.048	22.821.599	100,0%

Kaynak: UN COMTRADE /ITC

İsrail'in süs bitkileri ihracatının mal gruplarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir. Ülke ihracatının % 37'sini oluşturan yosun ve ağaç dalları ihracatta en önemli ürün grubudur. 2019 yılı verilerine göre İsrail'in yosun ve ağaç dalları ihracatı 45 milyon 428 bin \$ değerindedir. 2019 yılında ülkeden 41 milyon 305 bin \$ değerinde kesme çiçekler, 25 milyon 918 bin \$ değerinde canlı bitkiler, 8 milyon 724 bin \$ değerinde çiçek soğanları ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Tablo: İsrail'in Süs Bitkileri İhracatı (Değer: 1.000 USD)

Ürün Grubu	2015	2016	2017	2018	2019
Yosun ve Ağaç Dalları	22.625	4.736	28.785	49.025	45.428
Kesme Çiçekler	68.835	81.825	67.966	53.814	41.305
Canlı Bitkiler	38.459	38.042	39.718	43.578	25.918
Çiçek Soğanları	8.419	8.781	8.505	9.961	8.724

Kaynak: UN COMTRADE /ITC

İsrail'in süs bitkileri ihracatı yaptığı önemli ülkeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır. İsrail'in süs bitkileri ihracatında en önemli pazar ülkeler sırayla Hollanda, ABD, Belçika, Kanada ve İngiltere'dir.

Tablo: İsrail'in Süs Bitkileri İhracatı (Değer: 1.000 USD)

İthalatçılar	2015	2016	2017	2018	2019
1 Hollanda	21.720	23.627	41.599	67.123	65.195
2 ABD	16.697	17.133	17.249	20.175	14.295
3 Belçika	51.511	65.066	45.561	26.449	12.605
4 Kanada	2.299	2.417	3.100	3.569	2.981
5 İngiltere	6.440	5.192	4.216	4.641	2.871
6 Japonya	2.577	1.529	1.822	2.295	2.827
7 Slovenya	5.223	3.737	1.511	1.402	1.837
8 Fransa	6.054	4.297	3.516	4.269	1.741
9 Almanya	7.965	5.177	7.150	6.614	1.574
10 İtalya	1.862	1.846	2.527	2.522	1.571
11 Rusya	2.434	3.074	1.693	1.313	1.278
12 Kolombiya	1.177	1.331	1.522	1.431	930

13	İspanya	349	496	1.405	1.501	916
14	Kıbrıs	597	693	539	700	895
15	Kazakistan	1.002	933	1.012	1.094	861
	Toplam	138.338	147.976	144.974	156.378	121.375

Kaynak: UN COMTRADE /ITC

Yosun ve Ağaç Dalları

2019 yılında İsrail'in yosun ve ağaç dalları ihracatı 45 milyon 428 bin \$'dır. Yosun ve ağaç dalları ihracatında en önemli ülke Hollanda'dır. ABD, Belçika, Slovenya ve İngiltere ihracatta diğer önemli pazarlardır.

Tablo: İsrail'in Yosun ve Ağaç Dalları İhracatı (Değer: 1.000 USD)

İthalatçılar	2015	2016	2017	2018	2019
1 Hollanda	5.017	-	13.090	32.923	36.496
2 ABD	3.311	4.136	4.091	5.261	2.716
3 Belçika	207	25	5.176	5.013	2.306
4 Slovenya	5.010	-	1.197	1.209	1.803
5 İngiltere	1.973	222	1.315	780	551
6 Fransa	3.790	70	1.305	1.297	361
7 İtalya	127	1	257	360	300
8 Kıbrıs	58	24	114	165	215
9 İsviçre	239	35	225	279	156
10 Japonya	358	-	42	81	134
11 Almanya	1.077	-	687	299	107
12 Kazakistan	371	-	394	450	98
13 Tayvan	13	-	32	7	42
14 Nes	45	-	97	67	28
15 Meksika	32	11	24	29	28
Toplam	22.625	4.736	28.785	49.025	45.428

Kaynak: UN COMTRADE /ITC

Kesme Çiçekler

2019 yılında İsrail'in kesme çiçek ihracatı 41 milyon 305 bin \$'dır. Kesme çiçek ihracatında en önemli ihracat pazarları Hollanda, ABD, Belçika, Kanada ve Japonya'dır.

Tablo: İsrail'in Kesme Çiçekler İhracatı (Değer: 1.000 USD)

	İthalatçılar	2015	2016	2017	2018	2019
1	Hollanda	9.743	12.769	18.981	23.217	21.810
2	ABD	4.273	4.601	5.156	5.789	5.566
3	Belçika	46.388	55.058	34.153	15.198	5.012
4	Kanada	1.352	1.643	2.299	2.661	2.288
5	Japonya	855	1.215	1.523	1.640	1.669
6	Rusya	2.022	2.786	1.435	1.064	1.069
7	Kazakistan	631	490	618	644	763
8	Hong Kong	373	610	435	765	668
9	Özbekistan	165	265	195	296	530
10	Singapur	240	333	391	399	305
11	Güney Afrika	2	-	6	-	270
12	Çin	9	135	223	494	256
13	Avustralya	83	68	205	296	248
14	Kıbrıs	206	339	189	262	237
15	Kore	211	200	775	239	158
	Toplam	68.835	81.825	67.966	53.814	41.305

Kaynak: UN COMTRADE /ITC

Canlı Bitkiler

2019 yılında İsrail'in canlı bitkiler ihracatı 25 milyon 918 bin \$'dır. İsrail canlı bitkiler ihracatının büyük çoğunluğunu Avrupa ülkelerine gerçekleştirmektedir. Canlı bitkiler ihracatında en önemli pazar ülke Belçika'dır. Hollanda, İngiltere ve Almanya ihracatta diğer önemli pazarlardır.

Tablo: İsrail'in Canlı Bitkiler İhracatı (Değer: 1.000 USD)

	İthalatçılar	2015	2016	2017	2018	2019
1	Belçika	4.809	9.782	6.208	6.238	5.287
2	Hollanda	5.111	4.382	6.918	8.474	4.765
3	İngiltere	4.324	3.619	2.774	3.652	2.196
4	Almanya	5.630	3.451	5.697	6.102	1.439
5	İtalya	1.394	1.241	1.949	1.924	1.200
6	Japonya	1.358	203	257	574	1.024
7	ABD	3.774	2.794	3.379	3.136	907
8	İspanya	265	370	1.337	1.358	904
9	Fransa	1.748	1.194	1.584	2.387	797
10	Kolombiya	1.171	1.259	1.522	1.405	777
11	Kenya	675	852	774	869	617
12	Çek Cum.	767	414	556	655	542
13	Kıbrıs	329	321	229	267	443
14	Ekvador	267	238	380	424	418
15	Kanada	712	544	492	537	399
	Toplam	38.459	38.042	39.718	43.578	25.918

Kaynak: UN COMTRADE /ITC

3 İTHALAT

İsrail 2019 yılı verilerine göre toplam 19 milyon 251 bin \$ değerinde süs bitkileri ithalatı gerçekleştirmiştir.

İsrail'in ithalatında en önemli ürün grubu canlı bitkiler olup; bu ürün grubunda 2019 yılında toplam 13 milyon 86 bin \$ değerinde ithalat yapılmıştır. 2019 yılı verilerine göre 5 milyon \$ değerinde çiçek soğanları, 969 bin \$ değerinde kesme çiçek ve 159 bin \$ değerinde yosun ve ağaç dalları ithalatı yapılmıştır.

Tablo: İsrail'in Süs Bitkileri İthalatı (Değer: 1.000 USD)

Ürün Grubu	2015	2016	2017	2018	2019
Canlı Bitkiler	7.619	8.904	10.327	12.105	13.086
Çiçek Soğanları	3.823	4.713	5.158	4.042	5.037
Kesme Çiçekler	1.277	1.406	1.215	1.208	969
Yosun ve Ağaç Dalları	106	119	102	85	159

Kaynak: UN COMTRADE /ITC

İsrail'in süs bitkileri ithalatı yaptığı tedarikçiler içinde Hollanda ilk sırada yer almaktadır. Diğer önemli tedarikçiler Fransa, İspanya, İtalya'dır.

Tablo: İsrail'in Süs Bitkileri İthalatı (Değer: 1.000 USD)

	İhracatçı Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019
1	Hollanda	10.905	12.145	13.935	13.950	15.671
2	Fransa	590	823	746	902	990
3	İspanya	94	213	212	742	704
4	İtalya	483	591	521	570	360
5	Almanya	188	191	136	255	303
6	Çin	82	52	94	186	211
7	Belçika	1	436	360	77	184
8	Tayland	55	118	99	74	149
9	Kore	87	79	87	104	122

SÜS BİTKİLERİ SEKTÖRÜ İSRAİL ÜLKE RAPORU

10	Hindistan	94	49	86	65	97
11	Tayvan	124	86	101	75	93
12	Güney Afrika	2	1	-	-	80
13	Yeni Zelanda	33	63	63	63	63
14	Finlandiya	10	20	21	26	62
15	Kolombiya	2	-	-	29	38
	Toplam	12.825	15.142	16.802	17.440	19.251

Kaynak: UN COMTRADE /ITC

Canlı Bitkiler

İsrail 2019 yılında 13 milyon 86 bin \$ değerinde canlı bitkiler ithalatı gerçekleştirmiştir. İsrail'in canlı bitkiler ithalatında en önemli ülkeler Hollanda, Fransa, İspanya, Almanya ve Çin'dir.

Tablo: İsrail'in Canlı Bitkiler (0602) İthalatı (Değer: 1000 USD)

	İhracatçı Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019
1	Hollanda	6.542	6.799	8.214	9.237	10.474
2	Fransa	300	568	504	674	744
3	İspanya	92	199	209	671	699
4	Almanya	188	191	135	249	249
5	Çin	38	36	59	148	177
6	İtalya	120	285	273	509	174
7	Kore	87	79	87	104	122
8	Tayvan	124	86	101	75	93
9	Güney Afrika	-	-	-	-	80
10	Hindistan	32	33	55	45	68
	Toplam	7.619	8.904	10.327	12.105	13.086

Kaynak: UN COMTRADE /ITC

4 TÜKETİCİ EĞİLİMLERİ VE SATIŞ KANALLARI

İsrail’de yerel çiçek satışlarına ilişkin veri bulunmamaktadır. Ancak tüketici tercihlerinin Doğu Avrupa’daki tüketici tercihlerine yakın olduğu bilinmektedir. İç pazarda en çok talep edilen çiçekler gül, krizantem ve gerberadır.

İsraildeki üreticiler inovasyon konusunda uzmanlaşmış durumdadır. Dış ülkelerdeki yeni ve potansiyel gördükleri ürünleri üretime ve ihracata kazandırmaktadırlar.

5 SEKTÖREL KURULUŞLAR VE FUARLAR

5.1 SEKTÖREL KURULUŞLAR

KURULUŞ ADI
Israel Flower Growers Association

5.2 SEKTÖREL FUARLAR

FUAR ADI	ADRESİ
Agro Mashov -International Exhibition of Agriculture	www.mashov.net

6 DEĞERLENDİRME

İsrail’de tarımın bir dalı olan çiçekçilik sektörü oldukça gelişmiştir. İsrail dünyanın önemli çiçek üreticisi ve ihracatçısı ülkeleri arasında yer almaktadır. İsrail’de çiçekçilik sektörünün başlıca avantajları;

- Modern teknoloji seralarda yılboyu üretim yapılması
- Ürün çeşitliliğinin fazla olması
- Üretimde sertifikasyonun yaygın olarak kullanılması
- Gelişmiş Know-how
- Ar-ge çalışmaları
- Düşük maliyetli deniz taşımacılığı yapılması olarak sıralanabilir

İsrail’de üretilen yeşillik ve kesme çiçek çeşidi yüzden fazladır. Üretimine yaklaşık %80’i ihraç edilmektedir. Ürünlerin % 60’ı Batı Avrupa’daki mezatlara doğrudan satılmaktadır. İsrail’de gelişmiş kargo sistemi ve teşvikli nakliye fiyatları taşımacılık maliyetini azaltmaktadır.

İsrail, dünya süs bitkileri ihracatçıları arasında 21. sırada yer almaktadır. 2019 yılında toplam 121 milyon 375 bin \$ değerinde süs bitkileri ihracatı gerçekleştiren İsrail’in ihracatında en önemli ülkeler Hollanda, ABD, Belçika, Kanada ve İngiltere’dir.

İsrail 2019 yılı verilerine göre toplam 19 milyon 251 bin \$ değerinde süs bitkileri ithalatı gerçekleştirmiştir. İsrail’in ithalatında en önemli ürün grubu canlı bitkiler olup; bu ürün grubunda 2019 yılında toplam 13 milyon 86 bin \$ değerinde ithalat yapılmıştır. İsrail’in süs bitkileri ithalatını yaptığı tedarikçiler içinde Hollanda ilk sırada yer almaktadır. Diğer önemli tedarikçiler Fransa, İspanya, İtalya’dır.

Dünyanın en önemli üreticilerinden olan İsrail’in sektörel yapısının gelişmesindeki en önemli etmen üretici kooperatifleridir. Üretimde teknoloji ve kalite sertifikasyonu kullanılması ile, üretimde verimlilik oldukça fazladır.

İsrail çiçek sektöründe dünyada önemli bir yere sahip olmasına rağmen, son yıllarda yerini yeni üretici ülkeler olan Kolombiya, Kenya, Etiyopya gibi rakip ülkelere kaptırmıştır. Türkiye’nin İsrail’le rekabet edebilmek için üretim çeşitliliğini arttırması ve arge çalışmalarına daha çok önem vermesi gerekmektedir.

